

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

باسمه تعالی

آزمون تشریحی دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:

مدرسه:

کلاس:

مدت آزمون: ۶۰ دقیقه

رشته: ریاضی و تجربی

پایه: دهم

نام درس: دین و زندگی

تاریخ آزمون: دی ماه ۱۳۹۷

صفحه ۱ از ۱

بارم	سؤال	ردیف
۲	بخش آیات و احادیث	الف:
۰/۵	۱ با توجه به آیه شریفه ﴿مَا خَلَقْنَا السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لِعِبَادِنَا مَا خَلَقْنَاهُم إِلَّا بِالْحَقِّ﴾ حق بودن به چه معنا است؟	۱
۱	۲ آیه شریفه ﴿مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمَلَ صَالِحًا وَلَا خَوْفَ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ﴾ را ترجمه کنید.	۲
۰/۵	۳ آیه شریفه ﴿يَوْمَ تَرْجَفُ الْأَرْضُ وَالْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ كَثِيبًا مَهِيلاً﴾ به کدام یک از مراحل قیامت اشاره دارد؟	۳
	ب: عبارات و مفاهیم	
۱	۴ جمله‌های صحیح را با «ص» و جمله‌های غلط را با «غ» مشخص کنید. الف) هر کس با بینش و نگرش خاص خود به سراغ استعدادهایش می‌رود. ( ) ب) خداوند از عاملی درونی خبر می‌دهد که خود را برتر از آدمیان می‌پندارد و سوگند یاد کرده که فرزندان آدم را فریب دهد. ( ) ج) پیامبران پس از ایمان به خدا، ایمان به آخرت را مطرح کرده‌اند و آن را لازمه ایمان به خدا دانسته‌اند. ( ) د) قرآن کریم از وجود عالمی پس از مرگ به نام (برزخ) خبر می‌دهد. ( )	
۳	۵ جملات زیر را با کلمات مناسب تکمیل کنید. الف) خداوند ما را صاحب ..... و ..... آفرید و ..... سرنوشت خویش قرار داد. ب) آثار انکار معاد، گریبان کسانی را نیز که معاد را قبول دارند، اما این قبول داشتن به ..... و ..... تبدیل نشده است، می‌گیرد. ج) همه ما در مواقعی که احتمال خطر یا خسارتی در میان باشد، از یک قانون عقلی پیروی می‌کنیم که می‌گوید: دفع ..... احتمالی ..... است. د) خداوند حکیم است و لازمه حکمت خدا این است که هیچ کاری از کارهای او ..... و ..... نباشد. ه) عامل شعور و آگاهی انسان در دنیا ..... است. و) در آن روز با تابیدن نور حقیقت از جانب خداوند پرده‌ها کنار می‌رود و ..... و ..... عالم آشکار می‌شود.	
۲	۶ اصطلاحات زیر را تعریف کنید. الف) نفس لوآمه: ب) توفی:	
۲	ج:	
	۷ به سؤالات زیر پاسخ کوتاه دهید. الف) چه چیزی باید مقصد نهایی انسان باشد؟ ب) مطابق سخن رسول خدا باهوش‌ترین مومنان چه کسانی هستند؟ ج) منظور از گرایش به بقا و جاودانگی در انسان چیست؟ د) چرا پیامبران و امامان بهترین گواهان قیامت هستند؟	
۶	ج: برای سؤالات زیر پاسخ تشریحی بنویسید	
۱	۸ چرا برای انتخاب هدف‌ها نیازمند معیار و ملاک هستیم؟	
۰/۷۵	۹ آیا هدف از خلقت ما خوردن و خوابیدن در این دنیای چند روزه است؟	
۱	۱۰ تفاوت بُعد جسمانی و روحانی انسان در چیست؟	
۱/۲۵	۱۱ دلایل قرآن که بر امکان معاد دلالت دارد، نام ببرید و یک مورد را توضیح دهید.	
۱	۱۲ منظور از آثار «ماتقدم» و «آثار ماتأخر» چیست؟	
۱	۱۳ نامه عمل انسان با نامه‌های ثبت شده در این دنیا چه تفاوتی دارد؟	
۱۶	جمع بارم	

پاسخنامه آزمون تشریحی دوره دوم متوسطه

تاریخ آزمون: دی ماه ۱۳۹۷

رشته: ریاضی و تجربی

پایه: دهم

پاسخنامه درس: دین و زندگی

گروه طراحی و بازنگاری (به ترتیب الفبا): محسن بیاتی

پاسخ سؤال ۱:

حق بودن آفرینش آسمان‌ها و زمین - به معنای هدفدار بودن خلقت آنهاست. (هر مورد ۰/۲۵)

(درس ۱، صفحه ۱۵)

پاسخ سؤال ۲:

کسانی که ایمان بیاورند به خدا و روز جزا و عمل صالح انجام دهند، نه ترسی برای آنهاست و نه غمگین خواهند شد. (هر مورد ۰/۲۵)

(درس ۳، صفحه ۴۲)

پاسخ سؤال ۳:

مرحله اول قیامت (۰/۵ نمره)

(درس ۶، صفحه ۷۵)

پاسخ سؤال ۴:

الف) غلط   ب) غلط   ج) صحیح   د) صحیح

(درس‌های ۱، ۲، ۴ و ۵، صفحه‌های ۱۶، ۳۳، ۵۳ و ۶۵)

پاسخ سؤال ۵:

الف) اراده - اختیار - مسئول (هر مورد ۰/۲۵)   ب) ایمان - باور قلبی (هر مورد ۰/۲۵)   ج) خطر - لازم (هر مورد ۰/۲۵)
د) بیهوده - عبث (هر مورد ۰/۲۵)   هـ) روح وی (۰/۲۵)   و) اسرار - حقایق (هر مورد ۰/۲۵)

(درس‌های ۲، ۳، ۴، ۵، ۶، صفحه‌های ۲۹، ۴۵، ۵۳، ۵۶، ۶۵ و ۷۶)

پاسخ سؤال ۶:

الف) گرایش انسان به نیکی‌ها و زیبایی‌ها سبب می‌شود که در مقابل گناه و زشتی واکنش نشان دهد و آن‌گاه که به گناه آلوده شد، خود را سرزنش و ملامت کند و در اندیشه جبران آن برآید. قرآن کریم، عامل درونی این حالت را نفس لوامه یعنی نفس سرزنشگر نامیده و به آن سوگند خورده است. (هر مورد ۰/۲۵)
ب) پس از مرگ گرچه فعالیت‌های حیاتی بدن متوقف می‌شود؛ اما فرشتگان حقیقت وجود انسان را که همان روح اوست، توفی می‌کنند. یعنی آن را به‌طور تمام و کمال دریافت می‌نمایند. (هر مورد ۰/۲۵)

(درس‌های ۲ و ۵، صفحه‌های ۳۱ و ۶۵)

پاسخ سؤال ۷:

الف) تنها تقرب و نزدیکی به خدای بزرگ مقصد نهایی او باشد. (هر مورد ۰/۲۵)

ب) آنان که فراوان به یاد مرگ هستند و بهتر از دیگران خود را برای آن آماده می‌کنند. (هر مورد ۰/۲۵)

ج) خداوند انسان را به‌گونه‌ای آفریده که گرایش به بقا و جاودانگی دارد، از نابودی گریزان است و بسیاری از کارها را برای حفظ بقای خود انجام می‌دهد. (هر مورد ۰/۲۵)

د) چون ظاهر و باطن اعمال انسان‌ها را در دنیا دیده‌اند و از هر خطایی مصون و محفوظ هستند، بهترین گواهان قیامت هستند. (هر مورد ۰/۲۵)

(درس‌های ۱، ۳، ۴ و ۶، صفحه‌های ۲۱، ۴۱، ۵۶ و ۷۶)

پاسخ سؤال ۸:

برای اینکه بتوانیم با نگاهی درست، هدف‌های خود را انتخاب کنیم نیازمند معیار و ملاک هستیم؛ معیاری که بتوانیم به‌وسیله آن هدف‌های همسو با میل بی‌نیاهت طلب و استعداد‌های متنوع انسان را مشخص کنیم. به این وسیله هدف‌های زندگی را به‌درستی بر خواهیم گزید و عمر خود را برای رسیدن به آنها صرف خواهیم کرد. (هر مورد ۰/۲۵)

(درس ۱، صفحه ۱۷)

پاسخ سؤال ۹:

خیر، چون اگر بنابر خوردن و خوابیدن باشد، حیوانات از ما خوش‌تر زندگی می‌کنند! چون نه عقل دارند که مانع آنان باشد و نه وجدانی که گناه و بیگناه آنان را سرزنش کند. (هر مورد ۰/۲۵)

(درس ۲، صفحه ۳۱)

پاسخ سؤال ۱۰:

بعد جسمانی مانند سایر اجسام و مواد، دائم در حال تجزیه و تحلیل است و سرانجام فرسوده و متلاشی می‌شود. در مقابل بُعد روحانی و غیرجسمانی انسان، تجزیه و تحلیل نمی‌پذیرد، متلاشی نمی‌شود و بعد از مرگ بدن، باقی می‌ماند و آگاهی و حیات خود را از دست نمی‌دهد. (هر مورد ۰/۲۵)

(درس ۳، صفحه ۴۱)

پاسخ سؤال ۱۱:

۱) آفرینش نخستین انسان ۲) بیان نمونه‌هایی از زنده شدن مردگان ۳) اشاره به نظام مرگ و زندگی در طبیعت (هر مورد ۰/۲۵) - اگر یک مورد از موارد ذکر شد، ۰/۵ نمره لحاظ گردد) (در توضیحات اگر مفهوم رسانده شود کافی است در حد ۰/۵ نمره)

(درس ۴، صفحه‌های ۵۴، ۵۵ و ۵۶)

پاسخ سؤال ۱۲:

دامنه برخی از اعمال، محدود به دوران زندگی انسان است و با مرگ، پرونده این اعمال بسته می‌شود (آثار ماتقدم) اعمالی مانند نماز و روزه؛ اما پرونده بسیاری از اعمال حتی بعد از حیات ما نیز بازمی‌ماند (آثار ماتأخر) (هر مورد ۰/۵)

(درس ۵، صفحه ۶۶)

پاسخ سؤال ۱۳:

نامه‌های این دنیا، تنها گزارشی از عمل است که به صورت کلمات و نوشته درآمده است؛ اما نامه عمل انسان به گونه‌ای است که خود عمل و حقیقت و باطن آن را دربردارد. از این رو، تمام اعمال انسان در قیامت حاضر می‌شوند و انسان عین اعمال خود را می‌بیند.

(درس ۶، صفحه ۷۶)